

Izvješće s programa hospitacije u Njemačkoj za odvjetnike iz srednje, istočne i južne Europe

a) Uvod

Njemačka zaklada pod nazivom Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e.V. u suradnji s njemačkom odvjetničkom komorom (Bundesrechtsanwaltskammer-BRAK) i njemačkom udrugom odvjetnika (DeutscherAnwaltVerein e.V.-DAV) i ove je godine organizirala program stručne prakse (hospitacije) za odvjetnike. Navedeni program otvoren je mladim odvjetnicima do 35 godina starosti, iz srednje, istočne i južne Europe, s vrlo dobrim poznavanjem njemačkog jezika, koji se u svojoj odvjetničkoj praksi bave pretežno trgovačkim pravom i pravom društva, te građanskim procesnim pravom. Cilj navedenog

programa je produblivanje temeljnih znanja o europskom i njemačkom pravu, kao i upoznavanje načina rada njemačkih odvjetničkih ureda. Ovogodišnji sudionici hospitacije bile su mlade odvjetnice i odvjetnici iz Bugarske, Bjelorusije, Estonije, Litve, Moldove, Rumunjske, Ruske Federacije, Srbije, Slovačke, Češke, Turske, Mađarske i Hrvatske. Iz Republike Hrvatske je osim mene sudjelovalo još dvoje sudionika. Hospitacija je trajala sveukupno 6 tjedana i to u periodu od 21. travnja do 02. lipnja 2010. godine. Program hospitacije sastojao se od 3 dijela i to uvodnog dijela u Bonnu, stručnog dijela u različitim njemačkim gradovima, te od završnog dijela koji se održao također u Bonnu.

Vlatka Cikač,
odvjetnica u Zagrebu

IZ HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE

21

b) Uvodni seminar iz europskog prava te njemačkoga građanskog i trgovačkog prava

Prvi dio programa održan je u Bonnu, točnije u hotelu Andreas Hermes Akademie u trajanju od dva tjedna. U navedena dva tjedna održan je tzv. uvodni seminar iz područja europskog prava te njemačkog građanskog procesnog prava, trgovačkog prava i prava društava. Seminar se sastojao od niza predavanja koja su održali kako njemački odvjetnici specijalizirani za pojedina područja prava, tako i predstavnici njemačke odvjetničke komore i njemačke udruge odvjetnika.

Tako su održana između ostalog predavanja o osnovama njemačkog parničnog postupka, o njemačkom radnom pravu, o njemačkom stvarnom pravu, o njemačkom trgovačkom pravu i pravu društva, te o stečajnom postupku u Njemačkoj, kao i o osnovama europskog prava, te o zakonskom okviru djelovanja njemačkih odvjetnika i načinu obračunavanja odvjetničkih usluga.

Osim stručnog dijela hospitacije, u slobodno vrijeme bile su organizirane i zajedničke grupne aktivnosti kao npr. organizirano razgledavanje Bonna i Kölna sa stručnim vodičem, te zajednička druženja u gradu Bonnu.

c) Hospitacija (stručna praksa) u njemačkim odvjetničkim uredima

Stručni dio hospitacije trajao je mjesec dana, a realiziran je na način da su sudionici programa navedeno vrijeme proveli u izabranim odvjetničkim uredima s područja cijele SR Njemačke.

Izbor odvjetničkih ureda uglavnom su izvršili organizatori, s time da je i svaki sudionik ovog programa mogao i sam ostvariti kontakt s pojedinim odvjetničkim uredom u Njemačkoj i ondje provesti stručnu hospitaciju. Tako su neki sudionici ovog programa svoju stručnu praksu obavljali u manjim njemačkim odvjetničkim uredima s jednim ili nekoliko odvjetnika, dok su drugi sudionici stručnu praksu obavljali u velikim njemačkim odvjetničkim uredima sa i više od 200 odvjetnika u SR Njemačkoj.

Ipak, bez obzira na veličinu odvjetničkog ureda, za vrijeme boravka u njemačkim odvjetničkim uredima mladi odvjetnici iz ovog programa imali su priliku dobiti uvid u svakodnevicu njemačkih odvjetnika. Ovisno o vrsti odvjetničkog ureda i grani prava kojom se pojedini odvjetnik bavi,

neki kolege su imali priliku više vremena provesti u sudnici, na ročištima, u direktnom kontaktu sa strankama. Drugi kolege su pak većinu svog vremena proveli u uredima, analizirajući kompleksne predmete i sastavljajući opsežna pravna mišljenja, kao npr. iz područja trgovačke arbitraže.

Uspješnost obavljene prakse ovisila je kako o angažmanu pojedinog njemačkog odvjetnika zaduženog za mladog kolegu sudionika programa, tako i o angažmanu samog sudionika i njegovoj spremnosti da se uživi u njemačko pravo, poznavanju stručnog njemačkog jezika i prilagodljivosti novom načinu rada.

d) Završni seminar i posjet BRAK-u u Bruxellesu

Za kraj ove stručne hospitacije bio je organiziran završni stručni seminar u Bonnu kao i posjet uredu njemačke odvjetničke komore u Bruxellesu.

Za vrijeme završnog seminara svi sudionici programa bili su pozvani da iznesu osobna iskustva i doživljaje sa stručne hospitacije. Budući da je u ovogodišnjoj stručnoj hospitaciji sudjelovalo 19 mladih odvjetnika, koji su za vrijeme hospitacije boravili u gotovo 19 različitih njemačkih gradova i isto toliko njemačkih odvjetničkih ureda, opseg iskustva i doživljaja s hospitacije bilo je vrlo opsežan.

No, ono što se može sažeti je to da su svi sudionici hospitacije imali priliku upoznati njemačko odvjetništvo na neposredan način, prikupiti nova znanja o njemačkom pravnom sustavu i bolje upoznati samo njemačko pravo.

Budući da se većinom radilo o mladim kolegama odvjetnicima koji i u svojoj svakodnevnoj odvjetničkoj praksi rade s njemačkim klijentima, istima će navedeno iskustvo svakako pomoći u njihovih daljnjem odvjetničkom radu.

Osim navedenoga, kroz navedeni program sudionici istoga imali su priliku međusobno se bolje upoznati s kolegama odvjetnicima iz drugih zemalja srednje, istočne i južne Europe, od kojih su neke i članice Europske unije, te sa njima razmijeniti svoja stručna iskustva vezano za djelovanje pravnog sustava i samog odvjetništva u pojedinim od navedenih zemalja, a što je također važno za razumijevanje načina rada odvjetnika i funkcioniranje pravnih sustava i u drugim europskim zemljama.